

Asia: VN/33074/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

MaRa esittää seuraavat huomiot alkoholin kotiinkuljetusta koskevasta HE-luonnoksesta.

1. Esitys heikentää ravintoloiden asemaa alkoholin jakelukanavana

Alkoholin anniskelun osuus kokonaiskulutuksesta on alentunut 25 vuodessa 20 prosentin tasolta 10 prosentin tasolle. Matkustajatuonnin osuus on noussut vastaavana ajankohtana voimakkaasti. Ulkomailta hankitun alkoholin osuus tulee nousemaan, kun hallitus selventää ulkomailta hankitun alkoholin oston sääntelyä. Häviäjiä ovat erityisesti ravintola-ala ja sen työntekijät sekä valtio veronsaajana.

Ilman anniskelulupaa toimiva ravintolaelinkeino kukoistaa. Hää- ja syntymäpäiväjuhlat etenkin pienillä paikkakunnilla ovat siirtyneet anniskeluluvattomiin ravintoloihin. Niiden ei tarvitse noudattaa anniskelua koskevia säännöksiä, ne eivät ole viranomaisvalvonnan piirissä eivätkä ne maksa valvontamaksuja. Alkoholi on lähes aina hankittu ulkomailta, joten verotulotkaan eivät jää Suomeen. Alkoholilaisissa pitäisi edistää kotimaasta hankitun alkoholin nauttimista ulkomaisen sijaan.

STM:n esitys heikentäisi ravintoloiden asemaa entisestään. Kauppa myy toimituksella usein kerrallaan useita pulloja alkoholijuomia, kun taas ravintola toimittaa usein esimerkiksi yhden olutpullon pizzerian kanssa. Kaupan toimituksen kokonaisvolyymit ovat suuria, kun taas ravintoloiden toimitusvolyymi on pieni. Kustannusrakennekin on ravintoloissa huomattavasti raskaampi kuin kaupoissa. Siten toimitukseen liittyvän byrokratian ja kustannusten kasvattaminen johtavat siihen, ettei monen, etenkin pienemmän ravintolan ole mahdollista toimittaa alkoholijuomia asiakkaille.

kotiin. Tämä johtaa ravintoloiden aseman heikkenemiseen edelleen. Esityksessä ei ole otettu näitä näkökohtia lainkaan huomioon.

STM:n esitys osoittaa hyvin myös ministeriössä pitkään noudatetun alkoholilainsäädännön valmistelutavan. Virkamiehet haluavat pitää kotimaisen alkoholilainsäädännön mahdollisimman tiukkana ottamatta lainkaan huomioon kilpailutilannetta matkustajatuonnin ja jatkossa yhä enemmän myös ulkomaisen alkoholijuomien verkkokaupan kanssa. Esityksessä ehdotetaan erittäin raskasta ja kustannuksiltaan suurta byrokratiaa ravintoloille (ja kaupoille). Kun asiakas tilaa ruoka-annoksen ja sen kanssa pullon olutta, esityksen byrokraattisia menettelytapoja tulee noudattaa. Kun asiakas tilaa ulkomaisesta verkkokaupasta vaikka 10 litraa viiniä kotiovelleen, mitään sääntelyä ei ole, esimerkiksi alaikäinen voi vastaanottaa tilauksen. Kilpailutilanne on kestävä.

Monissa vanhan ja rikkaan ravintolakulttuurin maissa pidetään suotavana, että kansalaiset nauttivat alkoholia sosiaalisesti ravintoloissa toistensa seurassa. Suomessa on toisin. Kun ravintola-anniskelua voidaan säännellä tehokkaammin kuin muita alkoholin jakelukanavia, näin on tehty vuosikymmeniä. Sääntelyyn ei ole vaikuttanut sekään, että ravintola-anniskelu työllistää huomattavasti enemmän kuin muut jakelukanavat eikä se, että se on ylivoimainen verotulojen tuoja.

Hallitusohjelman keskeisiä periaatteita on sääntelyn keventäminen. Vaikka tämän hallituksen esityksen tarkoituksena on mahdollistaa alkoholijuomien toimitus, esitys kiristää kuitenkin ravintoloiden sääntelyä monelta osin, esimerkiksi seuraamuksia kiristämällä.

2. Ehdotuksen suurimmat ongelmat

MaRa toteaa, että ehdotuksen suurimmat ongelmat ovat seuraavat:

- Räikeä ero sääntelyssä kotimaiselta elinkeinonharjoittajalta hankittujen alkoholijuomien kotiinkuljetuksessa verrattuna ulkomaisesta verkkokaupasta hankittujen alkoholijuomien kotiinkuljetukseen.
- Viranomaisen oikeus asettaa toimituslupa-alueen hakuvaiheessa tai luvan voimassa ollessa kireitä rajoituksia ja ehtoja.
- Toimitusluvan hakijan pitäisi laatia viranomaiselle selvitys henkilöistä, joita se käyttää alkoholitoimituksissa.
- Toimitusluvan haltijan elinkeinovapauden rajoittaminen edellyttämällä, että alkoholitoimituksessa voi käyttää vain omaa henkilökuntaa.
- Vähittäismyyjän pitäisi tarkistaa toimitusluvan haltijan tiedot ja välittää ne ostajalle, kun juomat luovutetaan kuljetettavaksi toimittajalle.

- Velvollisuus tehdä ikätarkastus todennettavasti. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että alkoholia kuljettavat henkilöt joutuisivat ottamaan valokuvia henkilötodistuksista ja toimitusluvan haltija joutuisi säilyttämään niitä järjestelmissään. Lisää yritysten kustannuksia ja aiheuttaa merkittävän tietosuojariskin.
- Alkoholijuoman ostajan henkilöllisyys pitää tarkistaa vahvalla tunnistautumisella, kun toimitettava alkoholi ostetaan verkkokaupasta.
- Seuraamusmaksun korottaminen ja luvan peruuttamista koskevan pykälän muuttaminen, joka kiristää seuraamuksia olennaisesti.

3. Pykäläkohtaiset kommentit

2 § Lain soveltamisala

Pykälän 1 momentin soveltamisalan piiriin lisättäisiin alkoholijuomien toimitus. Alkoholijuomien toimitukseen sovellettaisiin alkoholilain säännöksiä samoin kuin muihin lain soveltamisalan piiriin kuuluviin asioihin.

MaRalla ei ole huomautettavaa pykäläehdotuksesta.

3 § Määritelmät

3.1 Anniskelun määritelmä

Voimassa olevassa alkoholilaissa alkoholijuoman anniskelulla tarkoitetaan alkoholijuoman myyntiä nautittavaksi myyjän hallitsemissa tiloissa tai myyjän järjestämässä valvonnassa.

Valviran anniskeluohjeessa, jonka Valvira on laatinut yhdessä aluehallintovirastojen ja MaRan kanssa todetaan, että ravintoloissa ovat yleistyneet erilaiset verkon kautta toteutetut ennakkomaksamisjärjestelyt, joiden kautta voi tietysin edellytyksin maksaa myös alkoholijuomia. Ulkopuolista palveluntarjoajaa voi käyttää esimerkiksi maksun välittämiseen tai sähköisen rahan järjestelmän tarjoamiseen, mutta alkoholijuomien kaupan pitää tapahtua ostajan ja anniskeluluvan haltijan välillä. Asiakkaalle pitää käydä selvästi ilmi anniskeluluvan haltija, jolta alkoholijuomat ostetaan ja jolle maksu alkoholijuomista suoritetaan.

Korkein hallinto-oikeus on tuoreessa ennakkopäätöksessään (KHO 2024:90) todennut, että alkoholilaissa ei edellytetä, että alkoholijuomien maksun voi vastaanottaa vain vähittäismyyntiluvan haltija tai maksujen välittämistä laillisesti tarjoava toimija, joka välittää maksun luvanhaltijalle. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu koskee vähittäismyyntiä, mutta anniskelun ja vähittäismyyntin määritelmien yhdenmukaisuuden (alkoholijuoman myynti) seurauksena päätös koskee myös anniskelua.

Lakiehdotuksessa esitetään, että alkoholijuoman anniskelun määritelmään lisätään maksun vastaanottaminen alkoholijuomasta. Perustelujen mukaan maksun alkoholijuomista olisi mentävä alkoholipitoisen aineen myyjälle joko suoraan tai ulkopuolisen palveluntarjoajan olisi toimittava maksulaitoslain (297/2010) tai luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) mahdollistamalla tavalla maksun välittäjänä ja välitettävä maksu alkoholijuomista alkoholipitoisen aineen myyjälle.

MaRa toteaa, että anniskelutoiminta on luvanvaraista toimintaa. Lupaedellytyksillä voidaan kontrolloida, että alkoholielinkeinoon toimijalla on vaadittava luotettavuus ja taloudelliset edellytykset. Tällä ehkäistään ravintola-alan harmaata taloutta ja varmistetaan yhteiskunnallisten velvoitteiden hoitaminen.

Anniskelutoiminnan myyntitulojen tulee ohjautua luvanhaltijalle riippumatta siitä, mitä maksuratkaisuja käytetään. Anniskelutoiminnassa alkoholijuomien kaupan pitää tapahtua anniskeluluvanhaltijan ja ostajan välillä. Kuitissa, maksutositteessa tai laskussa alkoholijuoman myyjänä tulee olla luvanhaltija. Muuten yritys, jolla ei ole vaadittavaa luotettavuutta tai taloudellisia edellytyksiä anniskelutoimintaan, voisi helposti perustaa bulvaaniyrityksen, jolle haettaisiin anniskelulupa, mutta tulot alkoholijuomien myynnistä ohjattaisiin ensiksi mainitulle yritykselle. Lupaharkinta ja lupaedellytysten valvonta menettäisi merkityksensä ja harmaan talouden toiminta ravintola-alalle lisääntyisi.

STM:n ehdotus rajoittaa kuitenkin liiaksi maksujen välitystä ja erilaisia maksuratkaisuja anniskelutoiminnassa, kun maksujen välittäjäksi myyjän ja ostajan välillä hyväksytään vain maksulaitoslain tai luottolaitostoiminnan mukaiset maksujen välittäjät.

MaRa esittää, että anniskelu määritellään seuraavasti:

Alkoholilaissa alkoholijuoman anniskelulla tarkoitetaan alkoholijuoman myyntiä myyjältä ostajalle nautittavaksi myyjän hallitsemisissa tiloissa tai myyjän järjestämässä valvonnassa.

Tällä ratkaisulla varmistetaan se, että anniskelutoiminnassa ei voida käyttää bulvaaniyritystä, jonka kautta myyntitulot ohjataan muulle kuin luvanhaltijalle, esimerkiksi harmaan talouden toimijalle.

3.2 Vähittäismyynnin määritelmä

Voimassa olevassa alkoholilaissa vähittäismyynnillä tarkoitetaan alkoholijuoman myyntiä nautittavaksi muualla kuin myyjän hallitsemissa tiloissa tai myyjän järjestämässä valvonnassa.

Ehdotuksen mukaan alkoholin vähittäismyynnin määritelmään lisättäisiin luovuttaminen alkoholijuoman toimitusluvanhaltijalle tai hänen henkilö-kunnalleen. MaRa katsoo, että alkoholin toimitusmahdollisuus vähittäismyynnissä ei edellytä vähittäismyynnin määritelmän muuttamista. Riittävää on, että laissa määritellään erikseen alkoholin toimitus ja sen luvanvaraisuus.

Ehdotuksen mukaan vähittäismyynnin määritelmään lisättäisiin anniskelua vastaavasti maksun vastaanottaminen. MaRa viittaa anniskelutoiminnan osalta aiemmin esitettyyn. Anniskelun ja vähittäismyynnin tulee alkoholijuomien myynnin ja siinä hyväksyttävien maksuratkaisujen ja maksujen välityksen osalta olla yhdenmukaiset.

3.3 Alkoholijuoman toimitus

Alkoholilakiin lisättäisiin alkoholijuoman toimituksen määritelmä. Alkoholijuoman toimituksella tarkoitetaan kotimaan vähittäismyynnistä myydyn alkoholijuoman kuljetusta sekä luovutusta kaupallisessa tarkoituksessa myyjältä ostajalle tai muulle vastaanottajalle.

MaRa toteaa, että veloitus alkoholijuomasta voi tapahtua ennen toimitusta, toimitushetkellä tai vasta jälkikäteen.

MaRa ehdottaa, että säännöstä muutetaan seuraavaan muotoon:

Alkoholijuoman toimituksella tarkoitetaan kotimaan vähittäismyynnistä myytävän alkoholijuoman kuljetusta sekä luovutusta kaupallisessa tarkoituksessa myyjältä ostajalle tai muulle vastaanottajalle.

3.4 Alkoholijuoman toimittaja

Ehdotuksen mukaan alkoholijuoman toimittajalla tarkoitetaan alkoholijuoman toimitusluvan haltijaa tai tämän henkilökuntaa, joka luovuttaa kotimaan vähittäismyynnistä kuljetuksella tilatun juoman vastaanottajalle.

MaRa toteaa, että ehdotuksella alkoholin toimituksia saisi käytännössä tehdä vain toimitusluvan haltijan oma henkilökunta. Tämä on merkittävä perustuslaissa tarkoitettu elinkeinovapauden rajoitus. Alkoholilaissa ei tule asettaa rajoituksia sille, keitä toimitusluvan haltija voi käyttää toimituksissa.

Korkein hallinto-oikeus on todennut ennakkopäätöksessään (KHO 2024:90) että alkoholilaissa ei ole kuitenkaan edellytetty, että ainoastaan luvanhaltija tai hänen henkilökuntansa voivat luovuttaa alkoholijuomia asiakkaille. Hallituksen esityksessä alkoholilaiksi (HE 100/2017 vp) on 38 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa nimenomaisesti lausuttu, että henkilökuntaa koskevat säännökset eivät kuulu luvan myöntämisen edellytyksiin.

MaRa vaatii, että toimitusluvan haltijalla tulee olla oikeus vapaus päättää, keitä henkilöitä se käyttää alkoholijuomien toimituksiin. Toimituksia voi tehdä toimitusluvan haltijan työntekijät, vuokratyöntekijät ja sopimuksen perusteella myös esimerkiksi itsenäiset elinkeinoharjoittajat. Ikärajavaltvonta ja muiden velvoitteiden hoitaminen varmistetaan toimitusluvan haltijan laatimalla omavalvontasuunnitelmalla, joita kaikkien toimituksiin osallistuvien tulee noudattaa. Kaikilla toimituksia tekeillä henkilöillä tulee olla suoritettuna myös toimituspassi.

5 § Luvanvarainen toiminta

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi se, että alkoholijuomia ei saisi toimittaa kotimaisesta vähittäismyynnistä ilman lupaa. Toimitukseen tarvittaisiin ehdotuksen 17 a §:n mukainen toimituslupa.

MaRa pitää toimitusluvan vaatimista myös alkoholijuoman vähittäismyyjän omiin toimituksiin hyväksyttävänä. Sääntelyä tulee kuitenkin muuttaa yritysten hallinnollisen taakan ja kustannusten minimoimiseksi. Jotta anniskeluravintoloiden kustannukset eivät nouse nykyisestä, anniskelun yhteyteen myönnetyn vähittäismyyntiluvan vuotuista valvontamaksua tulee alentaa 200 eurosta 100 euroon.

8 § Lupahakemus

1 momentti

Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin tekninen muutos muuttamalla lupaviran-omainen asiaa käsitteleväksi viranomaiseksi. Lisäksi momenttiin lisättäisiin velvoite oikeushenkilölle tehdä lupahakemus sähköisesti. Asiaa käsittelevä viranomainen voisi kuitenkin erityisestä syystä hyväksyä lupahakemuksen tekemisen paperisena. Erityinen syy voisi olla esimerkiksi se, jos hakija olisi ulkomainen oikeushenkilö, jolla ei olisi mahdollisuutta käyttää sähköistä asiointia.

MaRa katsoo, että sähköiseen asiointiin voidaan kannustaa alentamalla sähköisen asioinnin lupa- ja ilmoitusmaksuja nykyisestä. Oikeushenkilöillä tulee olla kuitenkin oikeus jättää hakemukset myös paperisina.

2 momentti

Voimassa olevan alkoholilain 1 momentin nojalla lupahakemukseen on liitettävä 13–20 §:ssä tarkoitettujen luvan myöntämisen edellytysten arvioimiseksi tarpeellinen selvitys hakijasta, toiminnasta, sen vaikutuksista ja muista merkityksellisistä seikoista, joka ei jo ole lupaviranomaisen käytössä.

Ehdotuksen mukaan pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että mitä 1 momentissa säädettäisiin lupahakemuksesta, koskisi myös alkoholilaissa tarkoitettuja ilmoituksia ja hyväksymishakemuksia. Käytännössä näin toimitaan nykyisen säännöksen perusteella ja että muutoksella täsmennettäisiin säännös nykytilaa vastaavasti.

MaRa vastustaa ehdotusta, jonka mukaan luvanhaltijan tekemä ilmoitus, esimerkiksi jatkoaikailmoitus, johtaisi anniskeluluvan myöntämisen edellytyksien tutkimiseen.

Lupaviranomainen voisi vaatia esimerkiksi anniskeluravintolalta selvityksiä sen tehdessä jatkoaikailmoituksen tai ilmoituksen anniskelusta etukäteen hyväksytyllä anniskelualueella. Alkoholilain 13 §:ssä mainitut anniskeluluvan myöntämiset edellytykset tulee tutkia vain anniskelulupaa haettaessa. Jos viranomainen havaitsee, että lupaedellytyksissä on puutteita luvan ollessa voimassa, lupaviranomainen voi käynnistää 72 §:n 3 momentissa mainitun prosessin, jossa luvanhaltijalle annetaan kohtuullinen määräaika puutteiden korjaamiseen.

Ehdotuksen mukaan lupaedellytyksiä koskeva 13 § koskisi myös etukäteen hyväksyttävistä anniskelualueesta tehtäviä hakemuksia. Alkoholilain 20 §:n 1 momentin nojalla tapahtuma-, kokous- ja juhlatila ja vastaava alue voidaan tilan tai alueen omistajan tai haltijan hakemuksesta hyväksyä anniskelualueeksi, jos se täyttää 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyt edellytykset.

MaRa katsoo, että viranomaisen ei voi tutkia sitä, täyttääkö tilan omistaja tai haltija alkoholiluvan saamisen edellytykset. Hyväksymishakemuksen voi jättää esimerkiksi kunta tai juhlatilan omistaja, joka vuokraa tilaa erilaisiin tilaisuuksiin.

MaRa toteaa, että ehdotus ilmoitusten ja hyväksymishakemusten rinnastamisesta alkoholilupahakemukseen on hallitusohjelmakirjauksen vastainen. Hallitusohjelmassa on sitouduttu normien purkuun ja hallinnollista taakkaa ja kustannuksia vähentäviin toimiin.

11 § Muutosten ilmoittaminen

2 momentti

Uudessa 2 momentissa säädettäisiin luvanhaltijoille velvollisuus ilmoittaa lupaviranomaiselle, jos toimintaa supistettaisiin tai se lopetettaisiin muu-toin kuin tilapäisesti. Ehdotuksen mukaan lisäys olisi tarpeellinen, sillä nykyisellään viranomaisen rekistereihin jää roikkumaan turhaan jo lopettaneiden toimijoiden rekisteritietoja. Ilmoitus tulisi tehdä kuukauden kuluttua toiminnan lopettamisesta tai supistamisesta. Kuukausi olisi kohtuullinen aika luvanhaltijalle ilmoittaa muutoksesta. Muutoksella varmistettaisiin rekisteritietojen ajantasaisuus ja oikeellisuus.

MaRa pitää perusteltuna, että luvanhaltijan tulee ilmoittaa anniskelu-toiminnan pysyvästä lopettamisesta. Esimerkiksi ravintolan liikkeen luovutuksissa on ollut tilanteita, joissa uuden toimijan anniskeluluvan saaminen on viivästynyt, kun toiminnan lopettanut ravintoloitsija on jättänyt tekemättä ilmoituksen anniskelutoiminnan lopettamisesta. Tämä on viivästyttänyt anniskeluluvan myöntämistä liiketoiminnan ostajalle.

MaRa katsoo, että velvollisuus ilmoittaa toiminnan muusta kuin tilapäisestä supistamisesta on erittäin ongelmallinen. Ravintolalla voi olla esimerkiksi ympärivuotinen terassilupa ja ravintola käyttää terassia anniskelutoimintaan vain kesäkaudella. Säännöstä saatettaisiin tulkita niin, että terassin sulkeminen talvikaudeksi on muuta kuin tilapäistä toiminnan supistamista. Toiminta voi supistua myös talouden suhdanteiden heikentyessä. Tämä lisäisi kohtuuttomasti ravintoloiden hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

MaRa katsoo, että 2 momenttia tulee muuttaa niin, että luvanhaltijalla on velvollisuus ilmoittaa vain toiminnan pysyvästä lopettamisesta tai supistamisesta.

3 momentti

Pykälän uuden 3 momentin mukaan 1 ja 2 momentissa säädetyt velvollisuudet toiminnan olennaisista muutoksista, toiminnan supistamisesta ja lopettamisesta ilmoittamisesta koskisivat myös muita alkoholilaisissa tarkoitettuja ilmoituksia ja hyväksymisiä.

MaRa toteaa, että ravintola on voinut tehdä jatkoaikailmoituksen kaikille viikonpäiville 04.30:een ja ravintola käyttää jatkoaikaa kulloinkin sen mukaan, mikä on liiketaloudellisesti kannattavaa ilmoituksen sallimalla tavalla (päivämäärät, kellonajat ja anniskelualueet). Jos ravintola haluaa lopettaa jatkoajan käytön tai muuttaa jatkoajan käyttöä ilmoitetusta, se tekee siitä ilmoituksen viranomaiselle. Viranomainen ei voi kuitenkaan tätä vaatia.

Jos anniskelutilaisuuksien järjestäminen halutaan lopettaa kokonaan ja pysyvästi etukäteen hyväksytyllä anniskelualueella, tilan omistaja tai haltija voi tehdä ilmoituksen hyväksymishakemuksen peruuttamisesta. Anniskeluviranomainen ei voi kuitenkaan tätä vaatia tilan omistajalta tai haltijalta.

Ehdotetun 3 momentin vaikutukset ravintoloille voivat olla hyvin kielteisiä lisäten ravintoloiden hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. MaRa katsoo, että ehdotettu pykälä on tarpeeton eikä sitä tule säätää.

17 a § Alkoholijuomien toimituslupa ja sen myöntämisen edellytykset

Lakiehdotuksen perusteluissa todetaan, että alkoholilakiin lisättäisiin pykälä, jossa määriteltäisiin alkoholijuomien toimituslupan myöntämisen erityiset edellytykset. Mikäli hakija täyttäisi alkoholilain 12 ja 13 §:ssä säädetyt luvan myöntämisen yleiset edellytykset sekä 17 a §:ssä säädetyt alkoholijuomien toimituslupan myöntämisen erityiset edellytykset, hänelle myönnettäisiin pykälän mukainen alkoholijuomien toimituslupa.

1 momentti

Ehdotetun 1 momentin mukaan alkoholijuoman toimituslupa koskee koti-maisesta vähittäismyyntipaikasta tai alkoholiyhtiöstä myydyin alkoholi-juoman kuljetusta ostajalle tai muulle vastaanottajalle. Lupa myönnetään, jos

1) hakija on laatinut 56 §:ssä tarkoitetun omavalvontasuunnitelman; ja

2) hakija on laatinut selvityksen siitä, että hakijan henkilökuntaan kuulu-villa alkoholijuoman toimittajilla on 57 §:n 3 momentissa tarkoitettu toimituspassi.

MaRa viittaa aiemmin 3 §:n kohdalla todettuun. Toimitusluvan haltijalla tulee olla oikeus päättää, keitä henkilöitä se käyttää alkoholin toimituksiin (esimerkiksi omat työntekijät, vuokratyöntekijät ja itsenäiset elinkeinoharjoittajat).

MaRa toteaa, että hakuvaiheessa toimitusluvan hakijalta ei tule vaatia selvitystä toimitukseen osallistuvien henkilöiden toimituspasseista. Hakijan on mahdotonta laatia toimituslupaa haettaessa listaa kaikista niistä henkilöistä, joita se tulee käyttämään alkoholin toimituksissa. Kun toimituslupa myönnetään, toimitusluvan haltijan tulee huolehtia siitä, että toimitukseen osallistuvalla on suoritettuna toimituspassi.

MaRa esittää, että ehdotettua 1 momenttia muutetaan seuraavasti:

Alkoholijuoman toimituslupa koskee kotimaisesta vähittäismyyntipaikasta tai alkoholiyhtiöstä myytävän alkoholijuoman kuljetusta ostajalle tai muulle vastaanottajalle. Lupa myönnetään, jos hakija on laatinut 56 §:ssä tarkoitetun omavalvontasuunnitelman.

2 momentti

Ehdotetun momentin mukaan lupaviranomainen saa määrätä alkoholijuomien toimituslupaan ehtoja koskien kuljetukseen käytettäviä kulkuneuvoja, luovutukseen liittyviä tilanteita ja luovutuksessa käytettävää ikärajavaikannon ja päihtymistilan seurantaa, henkilöstöä, luovutettavien alkoholijuomien määrää, omavalvontaa, valvontaviranomaiselle toimitettavia tietoja tai palvelun sisältöä ja menettelytapoja, jos ne ovat välttämättömiä valvonnan turvaamiseksi, järjestyshäiriöiden tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden varmistamiseksi.

MaRa toteaa, että ehdotettu sääntely antaa viranomaisille käytännössä täysin rajoituksettoman harkintavallan. Viranomaiset ovat alkoholin toimitusten mahdollistamista koskevan hallitusohjelmakirjauksen jälkeen ilmoittaneet, että ne vastustavat jyrkästi alkoholin toimitusmahdollisuutta. Kun tiedossa on, että alkoholin toimitukseen tullaan suhtautumaan alkoholihallinnossa erittäin kielteisesti, on suurena riskinä, että toimituslupiin asetetaan ehtoja, jotka tekevät alkoholin toimituksen luvanhaltijalle hyvin raskaaksi.

Sääntelyn ylimitallisuus tulee ilmi, kun sitä verrataan ulkomaisesta verkkokaupasta hankitun alkoholin luovuttamiseen asiakkaalle, mikä on täysin sääntelemätöntä.

MaRa esittää momentin poistamista.

35 § Alkoholijuomien vähittäismyyntipaikka

Voimassa olevassa alkoholilain 35 § 1 momentissa säädetään, että alkoholijuomien vähittäismyyntiä saa harjoittaa vain luovuttamalla niitä asiakkaalle hyväksytyssä vähittäismyyntipaikassa. Vähittäismyyntiluvan haltija saa myydä vain luvassa tarkoitettuja alkoholijuomia.

Ehdotuksen mukaan pykälän 1 momenttia täsmennettäisiin siten, että säännös koskisi yli 2,8 prosenttia sisältäviä alkoholijuomia. Vain yli 2,8 prosenttisten juomien myynti edellyttää vähittäismyyntilupaa. Prosenttirajan puuttuminen on aiheuttanut ristiriitaisia tulkintoja. MaRa kannattaa tätä ehdotusta.

Alkoholitoimitusten mahdollistamiseksi ehdotetaan, että pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että vähittäismyyntiä saisi harjoittaa luovuttamalla alkoholijuomia asiakkaan lisäksi myös tai alkoholijuoman toimittajalle. Koska alkoholijuomien toimituslupa koskee vähittäismyyntipaikasta tai alkoholiyhtiöstä myydyin alkoholijuoman kuljetusta, olisi tarpeellista lisätä pykälään mahdollisuus luovuttaa alkoholijuomia alkoholijuoman toimittajalle.

Ehdotuksen mukaan vähittäismyyntiluvan haltijan tai tämän henkilökunnan tulisi myös tarkastaa alkoholijuoman toimituksen suorittavan toimitusluvan haltijan nimi sekä lupanumero ja ilmoitettava nämä ostajalle, kun vähittäismyyjä antaa juomat kuljetettavaksi toimitusluvan haltijalle.

MaRa toteaa, että vähittäismyytävän alkoholijuoman luovutus asiakkaalle tapahtuu vähittäismyyntipaikassa. Toimituksissa alkoholijuoma kuitenkin luovutetaan asiakkaalle toimituksen päätteeksi. Toimituksen voi tehdä vähittäismyyntiluvan haltija itse, jos sillä on toimituslupa, tai toimituksen voi suorittaa toinen yritys, jolla on toimituslupa. Alkoholin toimituksissa tapahtuu vain yksi relevantti alkoholijuoman luovutus, joka on se hetki, kun alkoholijuoma luovutetaan toimituksen päätteeksi toimituksen tilanneelle asiakkaalle. Vähittäismyyntipaikan määritelmään ei tule lisätä vähittäismyyntipaikassa tapahtuvia luovutuksia toimitusluvan haltijalle.

Ehdotettu vaatimus tarkistaa toimitusluvan haltijan tiedot, kun juoma annetaan kuljetettavaksi, tarkoittaisi, että jos asiakas tilaa ravintolasta pitsan ja oluen ja kuljetukseen käytetään ruokalahettiyritystä, ravintolan henkilökunnan tulisi jokaisen toimituksen yhteydessä tarkistaa lupa-asiakirjat ruokalahetiltä ja toimittaa nämä tiedot jollakin tavalla pitsan ja oluen ostaneelle asiakkaalle. Tämä on täysin mahdoton vaatimus ravintolan henkilökunnalle. Lisäksi tulee huomioida, että ravintoloista kuljetettavan alkoholin määrä on yleensä hyvin vähäinen. MaRa esittää, että

kyseinen virke poistetaan momentista. Vähittäismyyntiluvan haltijan tulee omavalvontasuunnitelmassa kuvata, mitä toimitusmyyntiluvan haltijoita se käyttää alkoholitoimituksiin.

MaRa esittää, että 1 momentti muutetaan jatkovalmistelussa seuraavaksi:

Yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien vähittäismyyntiä saa harjoittaa vain luovuttamalla niitä asiakkaalle hyväksytyssä vähittäismyyntipaikassa. Vähittäismyynnissä myytäviä yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä alkoholijuomia voi kuitenkin toimittaa asiakkaalle myös toimitusluvalla.

2 momentti

Ehdotuksen 2 momentissa täsmennettäisiin alkoholijuoman nauttimiskieltoa vähittäismyyntipaikassa siten, että nauttimiskielto olisi voimassa, ellei laissa toisin säädetä. Tämä täsmennys koskee niitä tilanteita, joissa vähittäismyyntipaikalla on myös anniskelulupa. Ehdotetulla lisäyksellä täsmennettäisiin nykytilannetta. MaRa pitää täsmennystä perusteltuna.

3 momentti

Ehdotuksen mukaan pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan vähittäismyyntiluvan haltijan ja alkoholiyhtiön on varmistettava verkko-oston yhteydessä vahvalla sähköisellä tunnistamisella, että ostaja ei ole alle 18-vuotias eikä väkevien alkoholijuomien verkko-oston yhteydessä alle 20-vuotias.

MaRa toteaa, että 3 momentissa esitetty vaatimus on kohtuuton ravintoloille, joilla on omia verkkokauppoja tai sovelluksia ruoan ja juoman kotiinkuljetusta ja/tai noutoa varten. Vahvan tunnistautumisominaisuuden rakentaminen verkkokauppaan alkoholijuomien toimituksen mahdollistamiseksi ei ole taloudellisesti järkevää. Jos verkkokaupassa ei ole vahvaa tunnistautumista, ravintolan pitäisi palvella alkoholijuomia kotiinsa tilaavia asiakkaita puhelimitse. Matkailijat eivät voisi ostaa alkoholijuomia verkkokaupasta, koska heillä ei ole mahdollisuutta vahvaan tunnistautumiseen. Tällaista vaatimusta ei ole silloin, kun suomalainen asiakas ostaa alkoholijuomia ulkomaisesta verkkokaupasta.

MaRa esittää, että velvollisuus vahvaan tunnistautumiseen poistetaan jatkovalmistelussa. Etäyhteysvälineellä tapahtuvissa ostoissa riittää, että ostaja vahvistaa olevansa täysi-ikäinen (tai 20-vuotias väkeviä ostettaessa). Nuorten ikä tarkistetaan joka tapauksessa aina ennen kuin alkoholijuoma luovutetaan toimituksen päätteeksi.

35 a § Alkoholijuomien toimitus

1 momentti

Ehdotetun 35 §:n 1 momentin mukaan alkoholijuomien toimitus toimitusluvalla on sallittua vain, jos käymisteitse valmistettu enintään 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävä ja muulla tavoin valmistettu enintään 5,5 tilavuusprosenttia sisältävä alkoholijuoma on ostettu ja noudettu kotimaisesta vähittäismyynnistä. Enemmän kuin 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän käymisteitse valmistetun alkoholijuoman ja enemmän kuin 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän muulla tavoin valmistetun alkoholijuoman toimitus toimitusluvalla on sallittua vain, jos alkoholijuoma on ostettu ja noudettu alkoholiyhtiöstä.

Perustelujen mukaan säännöksessä mainittuja vahvempien alkoholi-juomien osalta olisi perusteltua säätää, että toimitettavat väkevämmät alkoholijuomat tulisi hankkia alkoholiyhtiöstä, jotta voitaisiin turvata alkoholiyhtiön kansanterveydellinen asema.

MaRa toteaa, että säännös on hallitusohjelmakirjauksen vastainen, kun enintään 5,5 prosenttisten juomien (ei valmistustaparajoitusta) ja enintään 8 prosenttisten juomien (valmistustaparajoitus) toimitus sallitaan vain Alkosta myytävillä tuotteilla. Hallitusohjelmassa todetaan, että maan sisäisessä toimitusmyynnissä noudatetaan käsityöläispanimo-, pienpanimo- ja tilaviinipoikkeukset huomioiden voimassa olevia kotimaan vähittäismyynnin vahvuusrajoja.

Ehdotuksen sanamuodon mukaan alkoholijuoman toimitus toimitusluvalla on sallittua, jos alkoholijuoma on ostettu ja noudettu kotimaisesta vähittäismyynnistä. MaRa pitää lakiehdotusta tältäkin osin ongelmallisena. Maksu alkoholijuomasta voidaan suorittaa vasta toimituksen päätteeksi eikä laissa voida vaatia, että juomat on oltava maksettuna ennen toimitusta. Alkoholijuomien toimitusluvan haltijan toimintaa ei voi pitää noutamisena.

MaRa esittää, että 1 momenttia muutetaan niin, että alkoholijuomien toimitus toimitusluvalla on sallittua vain, jos alkoholijuoma toimitetaan asiakkaalle kotimaisesta vähittäismyynnistä tai alkoholiyhtiöstä. Prosenttirajoja ei tarvitse säännöksessä erikseen mainita, koska vähittäismyyntilupa määrittää, mitä juomia vähittäismyyntiluvan haltija voi myydä ja mitä sieltä voidaan toimittaa asiakkaalle. Kaikille vähittäismyyntiluvan haltijoille tulee sallia alkoholin toimitukset, myös tilaviinin ja käsityöläisluvan vähittäismyyntipaikoille.

Hallitusohjelmakirjauksen nojalla mahdollistetaan kaikille kotimaisille pien- ja käsityöläispanimoille, pientislaamoille ja viinitiloille niiden tuotteiden myynti valmistuspaikoilta suoraan kuluttajille

vähittäismyyntiluvalla. Tätä koskevaa lakiehdotusta ei ole vielä julkaistu. MaRa kiirehtii hallituksen esityksen antamista.

MaRa katsoo, että kun alkoholijuomien vähittäismyyntioikeutta laajennetaan, myös alkoholin toimitusmahdollisuutta tulee laajentaa vastaavasti.

2 momentti

Ehdotuksen mukaan alkoholijuomien luovuttamisen yhteydessä tulee tarvittaessa todennettavasti tarkastaa vastaanottajan ikä 40 §:n 1 momentissa tarkoitetusta asiakirjasta. Alkoholijuomia ei saa luovuttaa, jos vastaanottaja kieltäytyy todistamasta ikäänsä. Alkoholijuomien luovuttamisen yhteydessä tulee tarkastaa, ettei luovuttamiselle ole 37 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjä esteitä.

MaRa pitää ehdotusta kannatettavana. Ikärajatarkastus tulee tehdä vain, kun siihen on tarve. Perustelujen mukaan ikärajan tarkastaminen alkoholijuoman toimituksen yhteydessä olisi tarpeen erityisesti silloin, jos alkoholijuoman vastaanottaja vaikuttaa nuorelta tai jos on aihetta epäillä vastaanottajan olevan alaikäinen. MaRa kuitenkin toteaa, että ulkomaisista verkkokaupoista ostetuista alkoholijuomista ei ole ikärajavaivontaa.

Ehdotuksen mukaan ikä tulisi tarkistaa todennettavasti. HE-luonnoksen perusteluissa mainitaan, että ikätarkastuksessa voitaisiin käyttää apuna teknisiä apuvälineitä. Lisäksi siinä viitataan velvollisuuteen käsitellä henkilötietoja tietosuojasetuksen mukaisesti.

Ehdotus ikätarkastuksen tekemisestä todennettavasti tarkoittaisi käytännössä sitä, että alkoholitoimituksissa tehtävissä ikätarkastuksissa henkilötodistuksesta pitäisi ottaa valokuva. Valokuvat jäisivät toimittajan puhelimeen, ja ne pitäisi siirtää toimitusluvan haltijan rekisteriin. Toimitus-myyntiluvan haltija joutuisi käsittelemään valtavaa määrää asiakkaiden henkilötodistuksista otettuja valokuvia. Esitys aiheuttaisi toimitusluvan haltijalle merkittävästi hallinnollista taakkaa ja kustannuksia sekä suuria tietosuojariskejä. Varsinkin pienet toimijat, kuten ravintolat, jättäisivät tämän perusteella toimitusluvan hakematta.

MaRa esittää, että velvollisuus ikätarkastuksen tekemisestä todennettavasti poistetaan lakiehdotuksen jatkovalmistelussa. Riittää, että ikä tarkistetaan henkilötodistuksesta, kun siihen on tarve.

Ehdotuksen mukaan alkoholijuomien luovuttamisen yhteydessä tulisi tarkastaa, ettei luovuttamiselle ole 37 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjä esteitä. Alkoholijuomia ei saa luovuttaa esimerkiksi selvästi päihtyneelle. MaRa pitää ehdotusta tältä osin perusteltuna.

MaRa esittää, että momentti muutetaan jatkovalmistelussa seuraavasti:

Alkoholijuomien luovuttamisen yhteydessä tulee tarvittaessa tarkastaa vastaanottajan ikä 40 §:n 1 momentissa tarkoitettusta asiakirjasta. Alkoholijuomia ei saa luovuttaa, jos vastaanottaja kieltäytyy todistamasta ikäänsä. Alkoholijuomien luovuttamisen yhteydessä tulee tarkastaa, ettei luovuttamiselle ole 37 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjä esteitä.

37 § Vähittäismyynti-, toimitus- ja anniskelukiellot.

1 momentti

Ehdotuksen mukaan momenttiin lisättäisiin, että säännöksen kieltoja sovelletaan alkoholijuomien toimitukseen. Alkoholijuomia ei saisi toimittaa eikä luovuttaa alaikäiselle, liian päihtyneelle, häiritsevästi käyttäytyvälle tai mikäli epäillään sen päätyvän luovutettavaksi tai välitettäväksi lain vastaisesti.

MaRalla ei ole huomauttamista ehdotukseen, mutta toteaa, että ulkomaisista verkkokaupoista ostettujen alkoholijuomien luovuttamisessa ei ole mitään kontrollia.

5 momentti

Yksityiset yhteisöt, säätiöt, yksityiset elinkeinonharjoittajat, uskonnolliset yhdyskunnat ja julkisoikeudelliset laitokset voivat kieltää alkoholijuomien toimituksen hallinnoimaansa tilaan tai hallinnassaan olevalle alueelle.

Perustelujen mukaan sääntely olisi oikeustilaa selkiyttävä, sillä vakiintuneesti erilaisilla toiminnanharjoittajilla on ollut oikeus kieltää esimerkiksi omien eväiden nauttiminen tiloissaan. Samoin esimerkiksi yökerhoilla on vakiintuneesti ollut oikeus kieltää omien juomien tuominen anniskelualueelleen. Sääntely kuitenkin selkeyttäisi oikeustilaa siltä osin, että vaikka pääsääntöisesti alkoholijuomia saisi toimittaa melko vapaasti erilaisiin tiloihin tai alueille, niin tilojen tosiasiallisesta hallinnasta vastaavalla taholla olisi kuitenkin laissa säädetty oikeus harkintansa mukaan kieltää alkoholi-juomien toimitus hallinnoimiinsa tiloihin tai alueille. Tämä mahdollistaisi esimerkiksi sen,

että festivaalien järjestäjillä, kahvilan pitäjillä tai vaikkapa kirjastolla olisi oikeus kieltää alkoholijuomien toimitus tiloihin tai alueelle.

MaRa toteaa, anniskelupaikoissa ei voi nauttia kuin luvanhaltijan anniskelemaa alkoholijuomaa ja yleisötilaisuuksissa ja ravitsemisliikkeissä ei saa nauttia alkoholijuomia kuin anniskeluluvalla. On ymmärrettävää, että niillä on jo tällä perusteella oikeus kieltää kaikkien alkoholijuomien toimitus tiloihinsa. Myös muilla toiminnanharjoittajilla voi olla liiketaloudellisista tai toiminnallisista syistä (esimerkiksi liikuntaan tai urheiluun tarkoitettu tila) perusteltu syy kieltää alkoholijuomien toimitukset tiloihinsa.

Ongelmana sääntelyssä on kuitenkin se, että ehdotettu kieltomahdollisuus voi koskea laajasti erilaisia tiloja, joissa voi alkoholilain nojalla nauttia alkoholijuomia. Toimitusluvan haltija ei voi etukäteen tietää, että tilan haltija on kieltänyt alkoholin toimituksen tiloihinsa, kun tilauksen tekee tiloissa oleskeleva yksityishenkilö. Sääntely voi johtaa riitatilanteisiin ja reklamointeihin. Ehdotus mahdollistaisi myös sen, että asunto-osakeyhtiö kieltäisi alkoholijuomien toimitukset rakennukseen.

Sääntelyä on kuitenkin helppo kiertää, siten että luovutus tapahtuisi tilan ulkopuolella. Esimerkiksi asunto-osakeyhtiössä alkoholijuoma luovutettaisiin yhtiön hallitseman tilan ulkopuolella.

38 § Vähittäismyyntin, alkoholijuomien toimituksen ja anniskelun henkilökunta

1 momentti

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vähittäismyynti- ja anniskelupaikkojen lisäksi myös alkoholijuomien toimitustoiminnassa tulisi olla toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen riittävästi henkilökuntaa tehokkaan valvonnan ja järjestyksenpidon toteuttamiseksi. Momentissa säädetyt henkilökuntaa koskevat säännökset eivät alkoholijuomien toimituksenkaan osalta kuuluisi luvan myöntämisen edellytyksiin, mutta luvanhaltija vastaisi lain velvoitteiden toteuttamisesta osana 56 §:ssä tarkoitettua omavalvontasuunnitelmaa.

MaRa katsoo, että ehdotuksen tarpeellisuudelle ei ole esitetty mitään perusteita. MaRa esittää, että 1 momentti pidetään ennallaan.

2 momentti

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että jatkossa vähittäismyynti- ja anniskelupaikassa tulisi olla paikalla luvanhaltijan määräämä luvanhaltijan edustaja, kun paikassa saisi myydä tai nauttia yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä alkoholijuomia ja paikka olisi avoinna asiakkaille.

Ehdotuksen perusteluissa todetaan, että voimassa olevan säännöksen mukaan henkilökuntaa tulee olla paikalla aina, kun paikka on avoinna asiakkaille siitä riippumatta, myykö luvanhaltija alkoholia kyseisellä hetkellä paikassa vai ei. Uuden säännöksen perusteella lupa voitaisiin myöntää sille ajalle, kun henkilökunta on paikalla ja alkoholia myydään tai nautitaan. Esimerkiksi itsepalvelukaupoissa henkilökuntaa saattaa olla paikalla muu-taman tunnin päivässä, ja lupa voitaisiin hakea tälle aikavälille.

MaRa toteaa, että voimassa olevassa 2 momentissa ei säädetä henkilökunnan vaan luvanhaltijan edustajan läsnäolosta. Perusteluja tulee tältä osin korjata.

Ehdotuksen mukaan momentissa myös korvattaisiin voimassa olevassa laissa oleva termi ”vastaava hoitaja tai muu luvanhaltijan tähän tehtävään nimeämä henkilö” luvanhaltijan määräämällä luvanhaltijan edustajalla. Muutoksella yksinkertaistettaisiin ja selkeytettäisiin pykälän sanamuotoa. Selvyuden vuoksi valvontaviranomaiset ovat katsoneet, että alkoholilain termeistä vastaava hoitaja tai muu luvanhaltijan tähän tehtävään nimeämä henkilö olisi tarkoituksenmukaista korvata termillä luvanhaltijan määräämä luvanhaltijan edustaja. MaRa pitää ehdotusta perusteltuna.

3 momentti

Ehdotuksen mukaan alkoholijuomien toimittajilla tulee olla 57 §:n 3 momentissa tarkoitettu alkoholijuomien toimituspassi.

MaRa pitää toimituspassin edellyttämistä alkoholin toimittajilta hyväksyttävänä, jos alkoholin toimitukseen liittyvät muut vakavat ongelmat korjataan jatkovalmistelussa.

4 momentti

Pykälän 4 momentti vastaisi pääosin voimassa olevan lain 3 momenttia. Momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että henkilö, joka ei olisi täyttänyt 18 vuotta, ei saisi kuljettaa eikä luovuttaa alkoholijuomia asiakkaalle.

MaRa pitää perusteltuna, että alkoholien toimittajalta edellytetään täysi-ikäisyyttä.

39 § Yleinen valvonta

Pykään ehdotetaan lisättäväksi, että alkoholijuoman toimitusluvanhaltijan ja hänen henkilökuntansa tulee valvoa 35 a, 37 ja 38 §:ssä säädettyjen kieltojen ja velvoitteiden noudattamista. MaRa toteaa, että kieltojen ja velvoitteiden noudattamista valvovat toimitusluvan haltijan lisäksi toimitusluvan haltijan toimituksia tekevät henkilöt

MaRa esittää, että säännöstä muutetaan seuraavaan muotoon:

Alkoholijuoman toimitusluvanhaltijan ja alkoholijuomien toimittajien tulee valvoa 35 a, 37 ja 38 §:ssä säädettyjen kieltojen ja velvoitteiden noudattamista.

40 § Iän todistaminen

1 momentti

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että momentissa lueteltaisiin tyhjentävästi asiakirjat, joiden avulla alkoholijuomien ostaja ja anniskelu-alueella oleskeleva voisivat todistaa ikänsä. Jatkossa ikä voitaisiin todistaa vain viranomaisen myöntämällä kuvallisella henkilökortilla, ajokortilla tai passilla. Muu luotettava viranomaisen myöntämä kuvallinen todistus ei enää kelpaisi (esimerkiksi muukalaispassi tai pakolaistodistus).

MaRa toteaa, että ehdotus helpottaisi henkilökunnan työtä ikätarkastuksissa, mutta voisi lisätä henkilökuntaan kohdistuvaa uhkailua ja väkivaltatilanteista sekä syrjintäsyttöksiä, jos aiemmin hyväksytyt todistukset eivät enää kelpaisi ikätarkastustilanteissa.

2-3 momentti

Ehdotetun 2 mukaan alkoholijuoman toimituksen ostaja on velvollinen todistamaan ikänsä ennen alkoholijuoman ostamista. Jos alkoholijuoman osto tapahtuu etäyhteyden välityksellä, on alkoholijuoman ostaja velvollinen todistamaan ikänsä vahvan sähköisen tunnistautumisen avulla. 3 momentissa säädettäisiin erikseen siitä, että alkoholijuoman toimituksen vastaan-ottaja on velvollinen vaadittaessa todistamaan ikänsä, koska alkoholijuomia voi tilata toiselle henkilölle.

MaRa esittää, että vahva sähköinen tunnistautuminen verkko-ostoksissa ja velvollisuus todistaa ikä tässä yhteydessä poistetaan esityksen jatkovalmistelussa. Alkoholijuomien toimituksissa ikätarkastus tulee tehdä vain kerran, jos siihen on tarvetta, ja se toteutetaan, kun alkoholijuomat luovutetaan toimituksen vastaanottajalle. Alkoholi-juomien vastaanottajalla on velvollisuus esittää henkilötodistus, jos toimittaja sitä pyytää. MaRa huomauttaa, että kun alkoholijuomat ostetaan ulkomaisesta verkkokaupasta, ikäkontrollia ei ole.

MaRa esittää, että momentti muutetaan seuraavaksi:

Alkoholijuoman toimituksissa alkoholijuoman vastaanottaja on vaadittaessa velvollinen todistamaan ikänsä alkoholijuoman toimittajalle.

42 a § Toimitusaika

1 momentti

Pykälän 1 momentissa määriteltäisiin, että alkoholijuomien toimituksessa alkoholijuoman luovuttaminen vastaanottajalle olisi sallittua samana aikana kuin sen vähittäismyynti eli kello 9 ja 21 välillä. Alkoholijuomien luovutuksen tulisi tapahtua tämän sallitun ajan sisällä, vaikka alkoholijuomien kuljetus voisi tapahtua muuna aikana.

MaRa katsoo, että alkoholin toimituksen tulee olla sallittua myös klo 21 jälkeen, jos sovittu toimitusaika on ennen kello 21. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, kun kuljetus viivästyy odottamattoman liikenteen häiriön tai kuljetusvälineen rikkoutumisen takia.

3 momentti

Pykälän 3 momentissa määriteltäisiin, että alkoholin luovuttaminen toimituksen yhteydessä ei olisi sallittua ennen kello 9 tai kello 21 jälkeen. Sääntely vastaisi sitä, mitä on säädetty alkoholijuomien vähittäismyyntin osalta. Momentissa säädettäisiin lisäksi, että jos alkoholijuomaa ei voida luovuttaa 1 momentissa tarkoitettuna aikana, alkoholijuoma on palautettava myyjälle tai toimitettava asiakkaalle myöhemmin 1 momentissa tarkoitettuna aikana, ellei luovuttamatta jättäminen ole johtunut 37 §:ssä tarkoite-tusta syystä.

MaRa viittaa aiemmin 42 a §:n 1 momentissa lausumaansa. Luovutus tulee olla mahdollista, jos sovittu toimitusaika on klo 9-21 välillä.

51 § Hinnoittelu ja hinnan ilmoittaminen

1 momentti

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin, että kahden tai useamman alkoholijuomapakkauksen tai -annoksen tarjoaminen alennettuun yhteishintaan olisi

kiellettyä myös alkoholijuoman toimituksessa. Alkoholijuoman hinta yksittäin myytynä ja toimitettuna ei saisi olla korkeampi kuin yksittäisen juoman hinta olisi monipakkauksessa tai yhdessä myytynä ja toimitettuna. Sääntely vastaisi sitä, mitä on säädetty alkoholijuomien vähittäismyynnin ja anniskelun hinnoittelusta.

MaRa esittää, että 1 momentista poistetaan anniskelu.

Anniskelun määrä on laskenut voimakkaasti ja suurin osa alkoholijuomista hankitaan ulkomailta, vähittäismyynnistä tai Alkosta. Anniskelussa nautittava alkoholi tuottaa valtiolle paljon enemmän verotuloja kuin vähittäismyynnistä hankittu alkoholi. Anniskelupaikoissa alkoholin nauttiminen tapahtuu valvotusti.

Ravintoloille tulee antaa oikeus tehdä tarjouksia, jossa esimerkiksi kaksi pulloa olutta on halvempi kuin yksittäin ostettuna. Tällaisia tarjouksia voisi hyödyntää esimerkiksi ravintolaan tulevat ruokailijat ja seurueet.

Anniskelua koskeva paljousalennuskielto vaikeuttaa myös syntymäpäivien, hää- ja muiden juhlatilaisuuksien järjestämistä anniskelupaikoissa. Ravintolat ovat menettäneet nämä tilaisuudet ilman anniskelulupaa toimiville ravintoloille, jotka sallivat omien alkoholijuomien tuomien tilaan alkoholilain vastaisesti. Kieltoa ei kuitenkaan valvota. Jos 1 momentti ei koskisi anniskelua, anniskeluravintoloiden kilpailuasema suhteessa anniskeluluvattomiin ravintoloihin paranisi. Ravintola voisi antaa tilaisuuden järjestäjälle alennusta esimerkiksi viinipulloista menekin mukaan. Tämä voisi siirtää juhlatilaisuuksien järjestämistä takaisin ravintoloihin, mikä toisi valtiolle myös lisää verotuloja.

57 § Henkilökunnan osaaminen

3 momentti

Ehdotuksen mukaan alkoholijuoman toimitusluvan haltijan on huolehdittava siitä, että sen henkilökuntaan kuuluvalla alkoholijuoman toimittajalla on alkoholilain toimitusta koskevan sääntelyn ja toimitusta koskevien toimintaohjeiden tuntemista osoittava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston hyväksymän mallin mukainen todistus (toimituspassi).

MaRa katsoo, että toimitusluvan haltijan laatima omavalvontasuunnitelma ja toimituksia tekevien henkilöiden perehtyminen siihen varmistaa riittävällä tavalla toimitusten lain mukaisuuden vastaavalla tavalla kuin anniskelussa ja vähittäismyynnissä. Passia ei edellytetä anniskelussa tai vähittäismyynnissä muilta kuin luvanhaltijan edustajalta.

Ehdotuksen mukaan olisi tärkeä varmistaa, että alkoholijuomien toimitusluvan haltija tai toimitukseen osallistuva ymmärtäisi alkoholilain mukaiset ikärajatarkastukseen liittyvät velvollisuutensa ja osaisi toimia mahdollisissa haastavissakin tilanteissa lain mukaisesti. Jos laki edellyttää toimituspassia, MaRa viittaa aiemmin 3 §:n kohdalla todettuun. Toimitusluvan haltijan tulee voida käyttää alkoholin toimituksiin myös muita kuin sen omaa henkilökuntaa. Riippumatta siitä, ketä toimitusluvan haltija käyttää alkoholin toimituksissa, tällä tulee olla suoritettuna toimituspassi.

MaRa esittää, että jos toimituspassia vaaditaan, sitä koskeva momentti muutetaan seuraavaan muotoon:

Alkoholijuoman toimitusluvan haltijan on huolehdittava siitä, että alkoholitoimituksia tekevillä henkilöillä on alkoholilain toimitusta koskevan sääntelyn ja toimitusta koskevien toimintaohjeiden tuntemista osoittava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston hyväksymän mallin mukainen todistus (toimituspassi).

58 § Alkoholilain tuntemista osoittavan todistuksen myöntäminen

1 momentti

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että alkoholilain tuntemista osoittava todistus nimettäisiin anniskelupassiksi. Alkoholilain tuntemista osoittavan todistuksen nimitys on jo vakiintuneesti ollut anniskelupassi ja sääntelyn selkeyden vuoksi olisi hyvä käyttää myös pykälissä vastaavaa nimitystä. MaRa pitää ehdotusta tältä osin perusteltuna.

Vastaavasti kuin nykyisin anniskelupassin voisi suorittaa anniskelupassikokeella ja siihen rinnastettaisiin myös todistus tutkinnosta, joka on sisältänyt vastaavat tiedot kuin anniskelupassikoe.

2 momentti

Ehdotuksen mukaan alkoholijuoman toimittajan pätevyys voidaan todistaa todistuksella toimituspassistä. Toimituspassin myöntää oppilaitos, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitettu tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa tai oppilaitos, jolla on ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tarkoitettu toimilupa. Todistus toimituspassistä myönnetään henkilölle, joka on suorittanut hyväksyttävästi toimituspassikokeen

MaRa esittää, että momentin ensimmäinen virke muutetaan siten, että toimituspassi vaaditaan vain henkilöltä, joka suorittaa alkoholijuomien toimituksia:

Alkoholijuomia toimittavan henkilön pätevyys voidaan todistaa todistuksella toimituspassistä.

62 § Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus.

4 momentti

Voimassa oleva 4 momentti siirrettäisiin pykälän 5 momentiksi eikä momenttiin tehtäisi muutoksia. Pykälä 4 momentti muutettaisiin kokonaan.

Ehdotuksen mukaan toimivaltaisella viranomaisella on oikeus tehdä koe-ostoja, jos se on tarpeellista alkoholijuoman toimitusta koskevan valvonta-tehtävän hoitamiseksi. Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus hyödyntää täysi-ikäisiä vapaaehtoisia koeostojen suorittamisessa, jos viranomaisella on perusteltua aihetta epäillä, ettei alkoholijuomien toimitusta harjoittava toimija tai hänen henkilökuntansa noudata laissa säädettyjä velvollisuuksiaan alkoholijuomien toimituksessa ja luovutuksessa. Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus saada vähittäismyyntiluvanhaltijalta alkoholijuoman toimituksen suorittavan toimitusluvanhaltijan nimi sekä lupanumero.

Perustelujen mukaan ikärajavaltion turvaamiseksi alkoholivalvontaviranomaisille säädettäisiin oikeus tehdä tai teettää koeostoja sen selvittämiseksi, noudatetaanko alkoholijuomien toimituksissa alkoholilaisissa säädettyjä luovutuskieltoja.

MaRa toteaa, että lakiehdotuksesta ei käy ilmi, millä tavalla viran-omainen voi itse tehdä koeostoja. Annetaanko viranomaiselle oikeus tekeytyä kuluttajaksi ja käyttää valehenkilöllisyyttä tai piilottaa valvontaa suorittavan virkamiehen henkilöllisyys vai voiko viranomaisen tehdä koe-ostoja avoimesti, jolloin viranomaisen on koeoston tehdessään ilmoitettava oikeat tiedot tilauksen tekijästä. Valittu ratkaisu vaikuttaa siihen, voidaanko koeosto-oikeutta pitää perustuslain nojalla hyväksyttävänä ja välttämättömänä.

MaRa katsoo, että lähtökohtana viranomaisvalvonnassa on, että se on avointa ja läpinäkyvää eikä valvonnan kohteelta salata sitä, että kyseessä on viranomaisen tekemä yhteydenotto tai tarkastus. Viranomaisvalvonnan peittäminen koeostoissa sopii huonosti Suomen oikeusvaltioperiaatteeseen. Viranomaisvalvonnan peittäminen ja väärin tietojen ja asiakirjojen antaminen viranomaisvalvonnassa heikentää luottamusta viranomaisten toimintaan.

MaRa katsoo, että jatkovalmistelussa on tarkkaan harkittava valvontaviranomaisten oikeutta koeostoihin alkoholilain toimituksia koskevan valvontatehtävän suorittamiseksi, millä tavalla koeostot voidaan suorittaa ja voidaanko koeostoja tehdä rutiininomaisesti ilman, että viranomaisella on perusteltua aihetta epäillä, että toiminnassa ei noudateta lainsäännöksiä. Vapaaehtoisten käyttäminen alkoholitoimitusten viranomaisvalvonnan osana on perustuslain sääntelyn nojalla hyvin kyseenalaista. Perustuslain 2 §:n 3 momentin nojalla julkisen vallan käytön on perustuttava lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

71 § Seuraamusmaksu

1 momentti

Pykälän 1 momentissa seuraamusmaksun yläraja nostettaisiin 20 000 euroon.

Perustelujen mukaan nykyinen 1000 euron maksimimäärä on käytännössä todettu varsin mitättömäksi summaksi. Joissain tapauksissa luvanhaltijalle saattaa olla taloudellisesti kannattavampaa rikkoa nykyisiä pykälässä määriteltäviä seikkoja, sillä taloudellisesti on järkevämpää ottaa nykyisen tasoinen seuraamusmaksu kuin korjata toimintaansa alkoholilain mukaisesti. Näin ollen nykyistä seuraamusmaksua olisi järkevää korottaa tuntuvasti, jotta sillä olisi samalla toimijoille myös jonkin asteista pelotevaikutusta noudattaen alkoholilain säännöksiä asianmukaisesti. Seuraamusmaksun määrän arvioinnissa tulisi kuitenkin nykyistä vastaavalla tavalla ottaa huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus.

Esityksessä ei ole selvitetty, miten yleistä toiminnan rikkominen ja seuraamusmaksun maksaminen on siten, että luvanhaltija harjoittaa lainvastaista toimintaa tai jatkaa sitä seuraamusmaksusta riippumatta. MaRan tiedossa ei ole yhtäkään tällaista tapausta.

MaRa pitää ehdotettua ylärajan nostoa täysin kohtuuttomana. Tämä ei perustu hallitusohjelmaan ja johtaisi kohtuuttomiin tilanteisiin mahdollisissa anniskelurikkomuksissa. Viranomaiset voisivat määrätä täysin suhteettomia rangaistuksia esimerkiksi siitä, että päihtyneille anniskelua koskevia säännöksiä on rikottu tai alaikäinen on erehdyttänyt ravintolaa iästään esittämällä toisen henkilön henkilökortin. Valvontakäytännössä ravintoloille on määrätty seuraamuksia, jos alaikäinen on päässyt ravintolaan täysi-ikäisen henkilötodistuksella henkilökuntaa harhauttaen. Ravintoloiden oikeusturva heikkenisi huomattavasti, jos anniskelusäännöksen rikkominen voisi johtaa seuraamusmaksuun, joka aiheuttaa ravintolalle jopa konkurssiriskin. Seuraamusmaksujen korottaminen lisäisi merkittävästi valituksia ja työllistäisi hallinto-oikeuksia.

MaRa esittää, että seuraamusmaksun suuruus tulee säilyttää nykyisellään, 300–1 000 eurossa.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin myös uusi 8 kohta alkoholijuomien toimituksen seuraamusmaksun määräytymisperusteista. Toimitusluvanhaltija voisi saada seuraamusmaksun, mikäli tämä rikkoisi laissa säädettyjä velvollisuuksiansa, lupaehtojansa tai luvanhaltijan henkilökunnan osaamiseen liittyviä säännöksiä.

MaRa katsoo, että myös alkoholitoimituksissa tapahtuneissa alkoholilain säännösten rikkomuksissa voidaan käyttää seuraamusmaksua. MaRa ei hyväksy, että toimituslupaani voisi määrätä ehtoja tai rajoituksia (asiasta tarkemmin aiempänä). MaRa ehdottaa, että 8 kohtaa muutetaan jatkovalmistelussa seuraavasti:

8) alkoholijuomien toimituksessa on rikottu 5 luvussa tai 57 §:ssä luvanhaltijalle säädettyjä velvollisuuksia.

72 § Luvan peruuttaminen

Pykälä ehdotetaan muutettavaksi niin, että määräaikaisen ja pysyvän luvan peruuttamisesta säädettäisiin omissa momenteissa. Ensimmäinen momentti koskee määräaikaista luvan peruuttamista ja toinen momentti luvan pysyvää peruttamista.

1 momentti

Alkoholilain uudistamisessa vuonna 2018 muutettiin seuraamusjärjestelmä niin, että määräaikainen luvan peruuttaminen voidaan määrätä vain, jos luvanhaltijalle on määrätty aikaisempi seuraamus ja kyseessä on olennainen rikkomus. Seuraamusten porrastaminen lievemmästä ankarampaan on osoittautunut toimivaksi ja se on myös vähentänyt hallinto-oikeuksiin tehtyjä valituksia.

Seuraamusten porrastaminen ei ole lisännyt myöskään anniskelurikko-muksia. Suurin osa anniskelurikkomuksista on asiakirjapuutteita tai mainontasäännösten rikkomisia. Alaikäisille anniskelua tapahtuu harvoin ja näissäkin tapauksissa useinmiten syytä on, että henkilökunta on tehnyt virheen eikä ole toiminut luvanhaltijan laatiman omavalvontasuunnitelman mukaisesti tai alaikäinen on onnistunut harhauttamaan henkilökuntaa täysi-ikäisen henkilön henkilötodistuksella. Vain harva ravintola toimii piittaamattomasti lain säännöksiä kohtaan.

Lakiehdotuksen mukaan lupaviranomainen voisi peruuttaa luvan määräajaksi ilman aiemmin määrättyä seuraamusta silloin, jos toiminnanharjoittaja rikkoisi tai laiminlöisi tässä laissa säädettyä olennaista velvollisuuttaan. Olennaisen velvollisuuden rikkomisena voitaisiin pitää tapauskohtaisesti esimerkiksi alkoholijuoman myyntiä tai luovuttamista alle 18-vuotiaalle tai henkilölle, jonka päihtymys on selvästi havaittavissa.

MaRa toteaa, että jos viranomainen voisi määrätä heti ensimmäiseksi seuraamukseksi määräaikaisen luvan peruutuksen, tämä johtaisi siihen, että alkoholilupaviranomaiset määräisivät vuorokausien tai viikonkin pituisia anniskelukielloja omavalvontaa hyvin hoitavalle ravintolalle, jossa on tapahtunut olennainen anniskelurikkomus henkilökunnan inhimillisen virheen tai erehdyksen takia tai jos alaikäinen on onnistunut erehdyttämään henkilökuntaa täysi-ikäisen henkilön henkilötodistuksella. Ehdotus vesittää alkoholilain seuraamusten porrastamisen eikä huomioi, mikä on ollut rikkomuksen syytä ja onko luvanhaltijan ohjeistuksissa tai omavalvonnassa ollut puutteita.

MaRa vastustaa ehdotusta, jonka mukaan määräaikainen anniskeluluvan peruutus voitaisiin tehdä ilman luvanhaltijalle määrättyä aikaisempaa seuraamusmaksua lukuun ottamatta tilanteita, joissa kyse on ilmeisestä piittaamattomuudesta.

Voimassa olevan alkoholilain 72 §:n 3 momentin nojalla lupa voidaan peruuttaa määräajaksi, vaikka huomautusta ei ole annettu tai seuraamusmaksua määrätty, jos luvanhaltija rikkoo tässä laissa säädettyjä olennaisia velvollisuuksiaan tavalla, joka osoittaa ilmeistä piittaamattomuutta 56 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksiaan kohtaan. Tämä mahdollistaa edelleen sen, että piittaamattomasti toimivalle ravintolalla voidaan määrätä heti määrä-aikainen luvan peruutus olennaisista velvollisuuksien rikkomisesta.

Ehdotuksen mukaan luvan määräaikainen peruutus laajennettaisiin koskemaan myös 71 §:n 7 - kohdassa tarkoitettuja rikkomuksia. Seuraamusten ankaroitumista ei ole lainkaan perusteltu. Lakiehdotuksessa todetaan vain, että myös 71 §:n 1 momentin 7 kohdassa säädettyjen velvollisuuksien rikkominen tai laiminlyönti voisi johtaa luvan määräaikaiseen peruuttamiseen pykälän 1 momentin 1 kohdan edellytysten täytyessä. MaRa esittää, että 71 §:n 7 - kohta poistetaan 72 §:n 1 momentin 1 kohdasta.

MaRa ymmärtää sen, että alkoholin toimituksissa tapahtuvat rikkomukset (71 § 8 kohta) voivat johtaa määräaikaisen luvan peruuttamiseen, jos luvan haltija seuraamusmaksun määräämisen jälkeen jatkaa velvollisuutensa rikkomista tai laiminlyöntiä ja menettelyä on pidettävä olennaisena.

MaRa esittää, että jatkovalmistelussa 1 momentti muutetaan seuraavasti:

Lupaviranomainen voi peruuttaa tämän lain mukaisen luvan määräajaksi, jos:

- 1) toiminnanharjoittaja huomautuksen antamisen tai seuraamusmaksun määräämisen jälkeen jatkaa 71 §:n 1 momentin 1–6 tai 8 kohdassa tarkoitettua velvollisuutensa rikkomista tai laiminlyöntiä ja menettelyä on pidettävä olennaisena
- 2) vaikka huomautusta ei ole annettu tai seuraamusmaksua määrätty, jos luvan haltija rikkoo tässä laissa säädettyjä olennaisia velvollisuuksiaan tavalla, joka osoittaa ilmeistä piittaamattomuutta 56 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksiaan kohtaan.

3 momentti

Ehdotetussa 3 momentissa säädettäisiin luvan pysyvästä peruuttamisesta.

Lupaviranomainen voisi momentin 1 kohdan nojalla peruuttaa tämän lain mukaisen luvan tai hyväksymisen pysyvästi, jos toiminnanharjoittaja määräaikaisen luvan peruuttamisen jälkeen jatkaa velvollisuutensa rikkomista tai laiminlyöntiä.

MaRa toteaa, että ehdotuksella madalletaan kynnystä luvan pysyvälle peruuttamiselle. Voimassa olevan lain mukaan lupa tai hyväksyminen voidaan peruuttaa pysyvästi vain, jos menettelyä jatketaan seuraamusmaksun määräämisen tai määräaikaisen luvan peruuttamisen jälkeen tahallisesti ja se on myös kokonaisuutena arvostellen törkeää.

MaRa vastustaa ehdotettua 72 §:n 3 momentin 1 kohtaa ja esittää, että se muutetaan jatkovalmistelussa voimassa olevaa alkoholilakia vastaavaksi.

Ehdotetun 72 §:n 3 momentin 2 kohdan nojalla lupa tai hyväksyntä voidaan peruuttaa pysyvästi, jos toiminnanharjoittaja rikkoo tätä lakia vakavaa vaaraa ihmisten terveydelle aiheuttavalla teolla tai laiminlyönnillä ja menettely on ollut kokonaisuutena arvostellen törkeää. Ehdotus vastaa nykyistä lakia ja MaRa kannattaa sitä.

Ehdotetun 72 §:n 3 momentin 3 kohdan nojalla lupa tai hyväksyntä voidaan peruuttaa pysyvästi, jos luvan tai hyväksymisen edellytykset eivät ole voimassa. MaRa toteaa, että ehdotus kiristää nykytilaa ja MaRa vastustaa sitä.

Voimassa olevan lain nojalla lupa tai hyväksyminen tulee peruuttaa, jos hakemuksessa annettujen virheellisten tietojen tai olosuhteiden muutoksen vuoksi luvan tai hyväksymisen edellytykset eivät ole voimassa, eikä tilannetta ole korjattu asetetussa määräajassa. MaRa katsoo, että luvanhaltijalle tulee antaa aina oikeus korjata lupaedellytysten puutteet sille annetussa määräajassa. Taloudellisia edellytyksiä koskevat puutteet voivat aiheutua esimerkiksi siitä, että asiakkaiden määrä on vähentynyt olennaisesti Venäjän sodan takia. Vain jos luvanhaltija ei ole korjannut puutteita määräajassa, lupa voidaan peruuttaa.

75 § Aluehallintoviraston perimät maksut

Toimitusluvan haltijalta perittävä valvontamaksu

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi, että myös toimitusluvan haltijalta perittäisiin vuotuinen valvontamaksu. Alkoholijuoman toimituksen valvontamaksu jokaiselta toimitusluvanhaltijalta on 100 euroa. MaRa pitää valvontamaksun perimistä ja sen määrää kohtuullisena.

Anniskelun yhteyteen myönnetyn vähittäismyynnin valvontamaksu

MaRa katsoo, että ravintoloiden hallinnollisen taakan ja kustannusten pitämiseksi nykyisellä tasolla anniskelun yhteyteen myönnetyn vähittäismyynniluvan vuotuinen valvontamaksu tulisi alentaa 200 eurosta 100 euroon. Tämä on perusteltua, koska ravintoloiden alkoholin vähittäismyynnin määrä on huomattavasti pienempi kuin kaupoilla ja ravintola maksaa vähittäismyynnin valvontamaksun lisäksi jo anniskelun valvonta-maksun ja jatkoaikaravintolat lisäksi anniskelun jatkoajan valvontamaksun.

84 § Alkoholijuoman välittäminen ja luovuttaminen.

Pykälään tehtäisiin täsmennys kielletyn välittämisen osalta. Pykälän mukaan alkoholijuomaa ei saisi välittää eikä luovuttaa palkkiota vastaan, ellei laissa toisin säädetäisi. Alkoholijuomien välittäminen ja luovuttaminen palkkiota vastaan ei olisi kiellettyä, mikäli kyseessä on alkoholilain mukainen toimitusluvanhaltijan harjoittama toimitus. Pykälän tarkoittama kieltä ei koskisi tätä luvanvaraista toimintaa.

MaRa pitää täsmennystä tarpeellisena.

85 § Kielto nauttia alkoholijuomia

Alkoholilain nojalla alkoholijuomaa ei saa nauttia, ellei laissa toisin säädetä:

- 1) ravitsemisliikkeessä eikä muussa paikassa, jossa yleisölle maksusta pidetään saatavana ruokaa tai virvokkeita;
- 2) kokoontumislaissa tarkoitetussa yleisötilaisuudessa.

Poliisi saa, jos yleisen järjestyksen ylläpitäminen sitä edellyttää, kieltää alkoholijuomien nauttimisen yleisellä paikalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa paikassa tai tilaisuudessa ei paikan omistaja, tilaisuuden toimeenpanija eikä järjestyksenvalvoja saa sallia alkoholijuoman nauttimista.

Pykälän 1 momentti täsmennettäisiin koskemaan yli 2,8 prosenttisia alkoholijuomia. Tämä täsmennys perustuu siihen, että enintään 2,8 prosenttisia alkoholijuomia voi myydä ilman lupaa ja nauttia esimerkiksi niitä myyvässä ravitsemisliikkeessä.

MaRa katsoo, että vaikka alkoholilain nimenomainen säännös kieltää vain yli 2,8 prosenttisten alkoholijuomien nauttimisen yleisötilaisuudessa tai ravitsemisliikkeessä, yleisötilaisuuden järjestäjällä ja ravitsemisliikkeellä tulee olla oikeus kieltää alkoholijuomien tuominen yleisötilaisuuteen tai ravitsemisliikkeeseen, vaikka niihin ei ole myönnetty anniskelulupaa. Esimerkiksi anniskeluluvattoman yleisötilaisuuden järjestäjän on mahdotonta valvoa nauttimiskiellon noudattamista. Asiakas voi väittää tuovansa yleisötilaisuuteen ykkösolutta, mutta jos ykkösolut on muussa astiassa kuin avaamattomassa vähittäismyyntipullossa tai tölkipullossa ei ole käytännössä mahdollista todentaa miten vahvaa juoma on. Tästä syystä toiminnanharjoittajalla tulee olla oikeus kieltää omalla päätöksellään kaikkien alkoholijuomien tuominen tilaan tai alueelle.

MaRa toteaa, että anniskelupaikoissa ja anniskelualueella on sallittua nauttia vain anniskeluluvan haltijan anniskelemaa alkoholijuomaa. Anniskelualueelle ei saa tuoda mitään alkoholijuomia. Alkoholijuomalla tarkoitetaan sellaista ainetta ja tuotetta, joka sisältää enemmän kuin 1,2 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Veli-Matti Aittoniemi	Kai Massa
varatoimitusjohtaja	lakimies

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelualojen elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyrityksiä, leirintäalueita, kongressi- ja tapahtumatoimialan yrityksiä, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konsertti-tapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkailuyrityksiä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluita tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 3 100 jäsentä, joilla on 8 000 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 70 000 henkilöä.

Massa Kai
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry